

PRESENTAZIONES

Unu grupu de turistas est a dae in antis a s'intrada de su nuraghe de Barùmini abbarrende a cumentzare sa v`isita.

Elias: Salude, mi naro Elias Degortes

Frantzisca: Salude!

Elias: e tue ite ti naras?

Frantzisca: Deo mi naro Frantzisca.

Elias: De ue ses, Frantzisca?

Frantzisca: Deo so de Aristanis, e tue de ue ses?

Elias: Deo so de Nùgoro

Frantzisca: e in ue bives? Bives in Casteddu?

Elias: No, bivo in Sanluri.

- Ite si narat su turista mascru?
- De ue est Elias?
- De ue est Frantzisca?
- In ue bivit Elias?

Nàrrere su nùmene tuo e preguntare su nùmene a un'àtera persone.

- A. Ite ti naras?
- B. Mi naro Lughia

Logu de residèntzia

- A. In ue bives?
- B. Bivo in Nùgoro

Orìgine e natzionalidade

- A. De ue ses?
- B. (a) So de sa Repùblica Ceca
- (b) So sardu/a
- (c) So frantzesu/a
- (d) So ispanniolu/a
- (e) So italianu/a

**Masculin
u**

Issu est...

Issa est...

Sardigna Sardu Sarda

Repùblica Ceca Cecu Ceca

Fràntzia Frantzesu Frantzesa

Ispànnia Ispanniolu Ispanniola

Itàlia Italianu Italiana

Pràtica:

A

B

- Pregunta su nùmene de su cumpàngiu/a tuo/a

- Responde cun su nùmene .

(ite ti naras?)

(Mi naro)

- Pregunta de ue est

- Natzionalidade

- Pregunta in ue bivet

- residèntzia

Frantzisca Elias, ti chèrgio presentare a una amiga mia chi si narat Soliana

Soliana Praghère, deo mi naro Soliana

Elias Praghère meda, deo mi naro Elias

Soliana Salude Elias!

Elias Sarda ses?

Soliana No, so de Bastia e duncas so cossa

Elias Faeddas unu sardu deretu!

Soliana Eja? Gràtzias! est ca deo so de origine sarda e como so torra istudiende sa limba de sos mannos mios.

Elias Andat bene meda!

Cantzella sa resposta chi no est curreta in onni frase.

- S'amiga de **Frantzisca** / **Elias** si narat Soliana.

- Soliana est **italiana** / **cozza**.
- Soliana est **professora** / **istudiante** de sardu.
- Soliana **non faeddat** / **faeddat** su sardu.

Annata sas preguntas cun sas respostas.

a. Ite ti naras?	1. Bivo in Casteddu
b. De ue ses?	2. No, so campidanesu/a
c. In ue bives?	3. No, bivo in S'Alighera
d. Bives in Aristanis?	4. Eja! So cossu/a
e. Logudoresu/a ses?	5. Mi naro Frantziscu/a
Isolanu/a ses?	6. (deo) so de Tàtari

<p>Presentare a un'amigu/a</p> <p>a. Ti presento a Antoni</p> <p>b. Praghene, Soliana</p>	<p>Cunfirmare e currègere sas informatziones</p>	
	<p>a. Sarda ses?</p> <p>b. Eja, so de S'Alighera</p>	<p>a. Bives in Casteddu</p> <p>b. No, bivo in Nùg</p>

ISTÙDIAS O TRABALLAS

Antoni

Frantziscu, ite faghes? Istùdias o traballas?

Frantziscu	So tènicu informàticu e traballo in una impresa de produtos informàticos,
Antoni	Interessante! Mentres deo so galu istudiende.
Frantziscu	E ite e in ue ses istudiende?
Antoni	So istudiende Filologia Frantzesa in s'Universidade de Bartzellona.
Frantziscu	Cessu! Ite cosa interessante!

RESPONDE beru o falsu

Antoni est professore de frantzesu	B	F
Frantziscu traballat in una butega de alimentares	B	F
Antoni est un'istudiante	B	F
Frantziscu est un'istudiante	B	F
Frantziscu istùdiat in s'Universidade	B	F
Frantziscu traballat comente tènicu informàticu	B	F

ISCRIE sas preguntas pro onniuna de sas respostas

a.	Deo? istùdio
b.	So Cecu/a
c.	So professore/a
d.	Istùdio Literatura in s'universidade
e.	So de Tàtari

ISCRIE su tempus verbale chi mancat

Antoni Salude Frantziscu, comente si(nàrrere) s'amigu tuo?

Frantziscu E proite lu (chèrrere) ischire?

Antoni Ca issu (àere) su materiale pro s'esàmene de Literatura Frantzesa.

Antoni Ah! Si narat Pedru. Ti potzo(lassare) su nùmeru de telèfono suo si (chèrrere)

A preguntat a B sa professione sua:

Ite faghes?

B respondet cun una professione a casu e torrat a preguntare a C:

So segretàriu/a. E tue ite faghes?

C s'ghit a fàghere sa matessi cosa preguntende a D, etc.

Jara Antoni, pro praghere comente si narat *mouse* in sardu?

Antoni Si narat *sòrighe*.

Jara Comente?

Antoni Sò-ri-ghe

Jara Comente s'iscriet, cun s'atzentu in sa prima sillaba o in sa segunda?

Antoni S'atzentu s'iscriet in sa prima sillaba.

Jara Ah! *sòrighe*, andat bene gasi?

Antoni Eja, andat bene meda.

Leghe un'àtera borta e mostra sa frase curreta

- a. Jara no ischit comente si narat *mouse* in inglesu.
 - b. Jara ischit comente si narat *mouse* in inglesu.
-
- a. Sa paràula si iscriet cun s'atzentu in sa prima sillaba
 - b. Sa paràula si iscriet cun s'atzentu in sa segunda sillaba

Preguntare su sinnificadu de una paràula

- a. Comente si narat.....in sardu?
- b. Si narat..... / non l'isco.

Pedire de lu repètere

- a. Comente?
- b. Sò-ri-ghe

Preguntare comente si iscriet una paràula

- a. Comente si iscriet? Cun s'atzentu in sa prima o in sa segunda sillaba?
- b. In sa prima

Iscrie vìarias paràulas in sa limba tua e pregunta su sinnificadu a su professore o a su cumpàngiu tuo.

Esempru:

- a. Comente si narat *house* in sardu?
- b. Non l'isco
- c. Si narat *domo*.

S'ALFABETU

S'alfabetu impreadu pro iscrìere sa limba sarda est formadu dae 20 literas chi benint diretamente dae s'alfabetu latinu:

A B C D E F G H I J L M N O P R S T U V Z

Sa **B** si leghet in duas formas diferentes segundu si s'agatat in positzione intervocàlica o est sighida dae una consonante o finas si s'agatat a sa sola.

1. Comente oclusiva bilabiale sonora.
 - a. B: **basu**. Esempru: **bílý** (cz); **besar** (esp); **bacio** (it); **boeing** (eng); **billet** (fr).
 - b. Consonante + B: **arrumbare**. Esempru: **klimbat** (cz); **imbécil** (esp); **combattere** (it); **climbing** (eng); **imbécile** (fr)
2. Comente fricativa bilabiale sonora [**β**]
 - c. Vocale + B: **cuba**. Esempru: ? (cz); **caballo** (esp); ? (ita fr eng)

Sa **C** si leghet in duas formas diferentes segundu sa cumbinatzione cun àteros sinnios gràficos: digrafos e grafemas.

1. Comente africada postalveolare surda [**tʃ**]
 - a. C+E: **cecu**. Esempru:
 - b. **estina** (cz); **checo** (esp); **ceco** (it); **Czech** (eng).
 - c. C+I: **Cina**. Esempru:
 - d. **íst** (cz); **China** (esp); **Cina** (it); **cheese** (eng).
 - e. C+I+A: **ciarra**. Esempru:
 - f. **aj** (cz); **chabola** (esp); **conciare** (it); **chat** (eng).
 - g. C+I+O: **ciuncione**. Esempru:

- h. *okoláda* (cz); *chorizo* (esp); *cioccolato* (it); *chocolate* (eng).
- i. C+I+U: *ciciu*. Esempru: *čupřina* (cz); *chupito* (esp); *ciuffo* (it); *choose* (eng)

2. Comente oclusiva velare surda [k]

- a. C+A: *caru*. Esempru: *kapr* (cz); *caro* (esp e it); *catch* (eng)
- b. C+O: *coghina*. Esempru: *kohout* (cz); *corral* (esp); *cosa* (it); *co-worker* (eng)
- c. C+U: *cuciare*. Esempru: *kuřeci* (cz); *cura* (esp e it); *cool* (eng)
- d. C+H+E: *chena*. Esempru: *kěžby* (cz); *queso* (esp); *anche* (it); *Kelly* (eng).
- e. C+H+I: *chiu*. Esempru: *kino* (cz); *quizás* (esp); *chinare* (it); *keys* (eng)

Sa C, comente oclusiva velare surda, si sonorizat si s'agatat a cumentzu de paràula sighida dae una vocale.

1. Oclusiva velare surda [k]: *chena*, *casu*, *còghere*, *cuntatare*, *cantare*, *contare* etc.
2. Oclusiva velare sonora [g]: *sa /g/ena*, *su /g/asu*, *pro /g/òghere*, *pro /g/untatare*, *pro /g/antare*, *pro /g/ontare* etc.

Sa cumbinazione C+consonante est semper oclusiva velare surda . esempru: *cramare*, *cristianu*, *clonazione*, *aclamare*, etc.

Custu fenòmenu si realizat casi semper francu cun sa preposizione (a) e sa congiunzione (e): ando a /k:/enare, so mandighende pane e /k:/asu, etc.

Su motivu de custa ecetzione est dadu dae su fatu chi tantu sa preposizione (a) comente sa congiunzione (e) derivant dae sa forma latina (ad) e (et). Sa d e sa t finale latina in sardu s'est pèrdida e duncas non si iscriet e non si pronùntziat ma isceti si assimilat in modu progressivu a cale si siet consonante chi sighit. Esempru:

- a. Ando a(d) /k:/enare

- b. Måndigo pane **e(t) /k:/**asu
- c. Cumpro sos esercìtzios **e(t) /b:/**èngio
- d. so essidu **a(d) /f:/**ora
- e. inoghe b'at gatos **e(t) /c:/**anes
- f. su gatu est **a(d) /m:/**iàulu
- g. su cane apeddat semper **a(d) /d:/**e note
- h. a b'andamus **a(d) /l:/**eare isparau?
- i. Antoni! **e(t) /t:/**ando ite nde pensas?

Sa **F** si s'agatat a cumentzu de paràula, si leghet in duas formas distintas sigundu si est in positzione intervocàlica o si est sighida dae una consonante. Si tratat craramente de unu fenòmenu de allofonia.

1. Comente fricativa labiodentale surda **[f]** si custa est sighida dae una consonante.
 - a. Consonante + F: sas fògias. Esempru: **fazole (cz); faro (esp e it); fear (eng); feuillet (fr)**
2. Comente fricativa labiodentale sonora **[v]** si s'agatat in positzione intervocàlica.
 - a. Vocale + F: sa fògia. /sa 'vɔʒ a. Esempru: **voláni (cz); verità (it); van (eng); viande (fr)**

Sa **G** funzionat comente sa **C** pro cussu chi pertocat sas cumbinatziiones cun sos àteros sinnios gràficos.

1. Comente africada postalveolare sonora **[dʒ]**
 - a. G+E: **gente**
 - b. G+I: **girare**
 - c. G+I+A: **giai**
 - d. G+I+O: **giòmpere**

e. G+I+U: giùghere

2. Comente oclusiva velare sonora **[g]**

a. G+A: gana

b. G+O: gosare

c. G+U: guante

d. G+H+E: gherra

e. G+H+I: ghia

Sa **H** in sardu non rapresentat perunu sonu, ma unu sinniu diacrìticu chi diferèntziat sa pronùntzia de sas cumbinatziiones cun àteros sinnios gràficos de s'alfabetu. C+H = oclusiva velare surda.

Sa **L** podet èssere